

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

**Lausunto maa- ja metsätalousministeriölle****TRE:4079/06.10.01/2020****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

**Valmistelijan yhteystiedot**

Terveysinsinööri Tarja Hartikainen, puh. 050 554 5899 ja  
ympäristöinsinööri Satu Virtaranta, puh. 050 462 0477, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

**Päätös**

Kuntien toimintaa koskevista lakimuutoksista tulisi pyytää lausunto myös suoraan kunnilta.

Valvonnan maksullisuuden painopisteen siirtäminen enemmän valvontatarpeen aiheuttavien toimintojen kustannettavaksi on kannatettavaa,

**Elintarvikelaki****1 Lain tarkoitus ja tavoitteet**

Lain tarkoitusta on muokattu edellisestä seuraavasti:

Uusi lakiehdotus:

Elintarvikelain tarkoituksena on:

1) suojella kuluttajan terveyttä ja taloudellisia etuja varmistamalla elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien turvallisuus, elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu ja elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista annettavien tietojen riittävyys ja oikeellisuus

2) edistää lain soveltamisalan osalta elintarvike- ja kontaktimateriaalialan toimijoiden toimintaedellytyksiä.

Aiempi tarkoitus oli:

1) varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu;

2) varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda harhaan;

3) suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta;

4) varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyyden;

5) turvata korkealaatuinen elintarvikevalvonta; ja

6) osaltaan parantaa elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytyksiä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

Korkealaatuisen elintarvikevalvonnan turvaaminen ja elintarvikkeiden jäljitettävyyden varmistaminen on pudotettu kokonaan pois lain tavoitteista. Näiden sijaan on nostettu entistä tärkeämmäksi tavoitteeksi toimijoiden toimintaedellytysten edistäminen. Lakiesityksen perusteluissa ei ole selitetty, miksi korkealaatuisen elintarvikevalvonnan turvaamista ei enää pidetä tärkeänä.

Elintarvikevalvonnan korkean laadun turvaaminen tulee säilyttää lain yhtenä tavoitteena. Suunniteltu valvontamaksu-uudistuksen tulisi osaltaan olla tarkoitettu tämän toteuttamiseen (valvontamaksujen ohjaamisesta elintarvikevalvonnan budjettiin tulee säätää laissa, ks. kohta 2 Valvontamaksut). EU:n elintarvikeasetuksen (EU No 178/2002) tavoitteena on säätää ”perusta ihmisten terveyden sekä kuluttajien etujen korkeatasoiselle suojelulle elintarvikkeiden osalta ottaen huomioon erityisesti elintarvikkeiden, myös perinteisten tuotteiden, moninainen tarjonta ja varmistetaan samalla sisämarkkinoiden tehokas toiminta.” Kuluttajien terveyden ja taloudellisten etujen suojeleminen edellyttää, että elintarvikevalvonnan laatu pidetään Suomessa korkeatasoisena myös sen jälkeen, kun valvonnan rahoitus siirretään suuremmassa määrin verovaroista elintarvikealan yrittäjien maksettavaksi. Elintarvikevalvonnan laadun turvaaminen tulee kirjata tavoitteeksi kansalliseen lakiin ja varmistaa, että valvonnan toimintaedellytykset säilytetään ohjaamalla valvontamaksutuotot valvontayksiköille.

Elintarvikkeiden (ja kontaktimateriaalien) jäljitettävyydestä säädetään lainsäädännössä muualla. Asian voitaneen ajatella sisältyvän ” elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista annettavien tietojen riittävyyteen ja oikeellisuuteen”.

Lakimuutosten tavoitteisiin on kirjattu: ”Viranomaisvalvonta on nähtävä laajempaan kokonaisuuteen eikä pelkästään valvontakäynteinä. Valvonnan rajalliset resurssit on kyettävä kohdentamaan niin, että pystytään valvomaan sekä sitä toimijoiden suurta joukkoa, joka lähtökohtaisesti hoitaa asiansa hyvin että sitä pientä toimijoiden vähemmistöä, joka ei hallitse elintarvikelainsäädännön vaatimuksia tai joka toimii tietoisesti määräysten vastaisesti.”

Ministeriö on lain kuulemistilaisuudessa ja muissa yhteyksissä tuonut ilmi, että elintarvikevalvonnan kohteiden tarkastuksia pitäisi vähentää, samalla kuitenkin lisäten toimijoiden neuvontaa. Samanaikaisesti halutaan elintarvikevalvonnalle antaa uusi rooli petosten selvittämisessä ja toimijoiden luotettavuuden arvioinnissa, ja siirtää suurin osa aiemmin poliisille ilmoitetuista ja esitutkintaviranomaisen (tai käräjäoikeuden) käsittelemistä rikkomuksista elintarvikevalvonnan viranhaltijoiden käsiteltäväksi ja harkintaan (sakotusoikeus). Lain perusteluissa on ristiriitaisuutta siinä, että halutaan samalla vähentää ns. hyvien toimijoiden (joilla on laatujärjestelmä ja jotka pääsääntöisesti noudattavat lakia) valvontaa ja lisätä petosten ja muun rikollisuuden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

selvittämistä elintarvikevalvontaviranomaisen toimesta, ja samalla perustellaan vuosimaksua mm. sillä, että toimija, joka maksaa vuosimaksun ilman että hänen yritykseensä tehdään tarkastusta ko. vuonna, voi kuitenkin saada valvontaviranomaiselta neuvontaa ja ohjausta.

Lain perusteluissa ei huomioida sitä, että erittäin suuri osa elintarvikevalvonnan antamasta neuvonnasta annetaan toimijoille suullisesti tarkastuskäyntien yhteydessä ja kirjallisesti tarkastuskertomuksissa. Tarkastustoiminnan alasajo vähentäisi näin ollen myös neuvontaa ja ohjausta merkittävästi myös ns. lainkuuliaisissa kohteissa. Lain perusteluissa ei huomioida sitä, että myös sellaisten toimijoiden joukossa, jotka "lähtökohtaisesti hoitavat asiansa hyvin" on myös suurta neuvonnan ja ohjauksen tarvetta. Lisäksi uusi rooli esitutkintaviranomaisena ja sakottajana (ja muut uudet tehtävät, kuten markkinoinnin valvonnan pakkokeinojen toimivallan lisääminen kuntien valvontayksiköille) tulee viemään elintarvikevalvonnalta resurssia, joka olisi voitu käyttää toimijoiden neuvontaan ja tarkastustoimintaan. Vuosittaista perusmaksua ei aiota lailla säätää ohjattavaksi elintarvikevalvonnan resurssien ylläpitoon, eli valvonnan voimavarojen ei voida odottaa sen avulla kasvavan tai pysyvän riittävänä tehtävien lisääntyessä.

## 2 Valvontamaksut

Elintarvikelakiin esitetään lisättäväksi suoriteperusteisten maksujen lisäksi vuosittain perittävä valvonnan perusmaksu. Valvontamaksun suuruudeksi esitetään 150 euroa vuodessa ja se perittäisiin kalenterivuoden alussa kaikilta 1 momentissa tarkoitetuilta toiminnanharjoittajilta. Valvonnan perusmaksua tai suunnitelmallisen valvonnan suoriteperusteisia maksuja ei perittäisi rekisteröidyn alkutuotannon toimijoilta. Valvonnan perusmaksua ei perittäisi sellaisilta 7 §:n 2 momentissa tai 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuilta elintarvikealan toimijoilta, jotka toiminnan vähäisyyden ja toimintaan liittyvien riskien vähäisyyden takia jäävät suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolelle (vuotuinen liikevaihto on alle 10 000 € ja toimintaan liittyvät riskit ovat elintarviketurvallisuuden kannalta vähäisiä).

### 2.1 Alkutuotannon toiminnan valvontamaksut

Lakiesityksen perusteluissa sanotaan, että "Valvonnan perusmaksua ei perittäisi 8 §:n tarkoittaman rekisteröidyn alkutuotannon suunnitelmallisesta elintarvikevalvonnasta." Lakiesityksen pykälässä 8 puhutaan kuitenkin hyväksytystä (ei rekisteröidystä) alkutuotannosta. Rekisteröidyistä alkutuotantopaikoista säädetään kuitenkin lain 7 §:ssä. Lause on lisäksi epäselvä: siinä sanotaan nyt, että "perusmaksua ei perittäisi suunnitelmallisesta valvonnasta". Perusmaksu ja suunnitelmallisen valvonnan perittävä suoriteperusteinen maksu ovat kuitenkin kaksi eri asiaa. Pitäisikö perustelutekstissä lukea "perusmaksua ei peritä rekisteröidyiltä alkutuotannon toimijoilta"? (Suunnitelmallisen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

valvonnan maksuttomuus tulee 72 §:n kautta.) Kohtaa tulee selventää perusteluissa.

Valvonta-asetuksen perusteella toimijoita peritään maksu sellaisesta epäilyn perusteella tehtävästä tarkastuksesta, jolla havaitaan epäkohtia (ns. perustellut epäilyt, (EU) 2017/625, 83 artikla 1 mom). Peritäänkö nämä myös niiltä toimijoilta, joiden valvonnasta ei muuten peritä maksua, kuten alkutuotannon toimijoilta, mikäli tällaiseen kohteeseen tehdyllä epäilyyn perustuvalla tarkastuksella havaitaan epäkohtia?

## 2.2 Toiminnan liikevaihdon suuruuden tarkastaminen ja valvonta

Euromääräisenä liikevaihdon rajana elintarvikehuoneistotoiminnan rekisteröimiselle ja sen myötä suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuulumiselle on 10 000€/ v. Lakiesityksen perusteluissa jää epäselväksi, miten toimijan verotiedot/liikevaihto tarkastetaan, kun elintarvikevalvonta saa ilmoituksen toiminnan aloittamisesta (tai toimijanvaihdoksesta)? Miten ja kuka yritysten liikevaihtoa seuraa siitä eteenpäin?

## 2.3 Vuosimaksuun sisältyvä näytteenotto

Lakiesityksen perustelumuiotiossa jää epäselväksi, mitä viranomaisnäytteenotto- ja tutkimuskuluja on tarkoitus kattaa 150€:n vuosimaksulla. Vuosimaksu on niin pieni, ettei se käytännössä kata juuri mitään näytteenotto- ja tutkimuskuluja. Suunnitellulla 150 €:n maksulla ei voida kattaa edes yhtä salmonellatutkimusta, jos otetaan riittävä määrä osanäytteitä (5 kpl) ja ne tutkitaan erikseen (esimerkiksi salmonellaeritystakuutuotteiden sisämarkkinatuontia harjoittavista yrityksistä tulee ottaa tällaisia viranomaisnäytteitä). Lisäksi yksikölle tulee näytteenotosta muita kuluja käytetyn työajan ja matkakustannusten muodossa (näytteenottaja kuljettaa näytteet itse laboratorioon tai postiin /Matkahuoltoon). Tästä syystä näytteenotto- ja tutkimuskulut on edelleen voitava laskuttaa toimijoilta erikseen. Elintarvikelakiin ei tule kirjata, että vuosimaksu 150€ kattaa nämä kulut.

## 2.4 Toimijoiden tasapuolinen kohtelu

Vuosimaksu koetaan liian suurena aloittaville pienyrittäjille, esim. kotileipureille koska myös ilmoituksen käsittelemisestä peritään maksu.

Kyläkauppojen jättäminen vuosimaksun ulkopuolelle koetaan epätasapuoliseksi muita maaseudulla sijaitsevia elintarvikealan yrityksiä kohtaan. Helpotus maksusta tulisi ulottaa muihinkin maantieteellisesti etäällä sijaitseviin yrityksiin.

Valvonta-asetuksen perusteella toimijoita peritään maksu sellaisesta epäilyn perusteella tehtävästä tarkastuksesta, jolla havaitaan epäkohtia (ns. perustellut epäilyt, (EU) 2017/625, 83 artikla 1 mom). Peritäänkö nämä myös niiltä toimijoilta, joiden valvonnasta ei muuten peritä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

maksua, mikäli tällaiseen kohteeseen tehdyllä epäilyyn perustuvalla tarkastuksella havaitaan epäkohtia? Tästä olisi hyvä mainita perustelutekstissä.

Vuosimaksut uudessa laissa korottavat pienten toimijoiden valvontamaksuja merkittävästi enemmän kuin suurten toimijoiden. Jos kohde tarkastetaan esimerkiksi kerran kolmessa vuodessa, toimija maksaa nykyisin esim. 240€+käyntimaksu 40€ / 3v (esimerkki Tampereen kaupungin elintarvikevalvonnan taksan mukainen). Jatkossa sama toimija maksaa lisäksi joka vuosi 150€, eli kolmen vuoden ajalta maksuja tulee lisää 450€, jolloin maksu on 2,6 -kertainen aiempaan verrattuna (+260 %). Tämä on kohtuutonta pienimmille toimijoille. Isoilla toimijoilla 150€:n vuosimaksun aiheuttama kululisäys ei ole suhteessa lainkaan näin merkittävä. Toimijoita ei siis kohdeltaisi tasapuolisesti ja lisäksi vaikeutettaisiin entisestään pienimpien elintarvikealan yritysten toimintaa suosien isoja yrityksiä, joilla on jo valmiiksi paremmat toimintaedellytykset ja suurempi taloudellinen joustovara. Riskiluokkiin perustuvat kiinteät vuosimaksut olisivat tasapuolisemmat ja niiden pitäisi olla samat koko maassa. Mikäli halutaan periä vuosimaksu sekä suoriteperusteinen valvontamaksu, tulisi pienimmät toimijat (tarkastustiheys < 0,5 /v) jättää vuosimaksun ulkopuolelle ja heiltä periä edelleen ainoastaan suoriteperusteinen valvontamaksu.

Valvontamaksujen suuruuden tulisi olla valtakunnallisesti mahdollisimman yhtenäiset.

## 2.5 Valittaminen maksusta

Valvonnan perusmaksua koskeva oikaisumenettely ja muutoksenhaku (76 §) kaipaava täsmennystä hallituksen esityksen perusteluissa. Nykysäädännön mukaan kunnan taksan mukaisesta tarkastusmaksusta on voitu verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 706/2007) 9 §:n 1 momentin mukaisesti tehdä perustevalitus. Muutoksenhakuohje on voitu liittää tarkastuskertomuksen tai maksumääräyksen yhteyteen. Kunnan viranomaisen tekemään taksoa koskevaan päätökseen on voitu hakea oikaisua kuntalain mukaisesti.

Onko tarkoitus, että vuosittainen perusmaksu sisällytetään viranomaisen taksapäätökseen ja siihen voidaan edelleen hakea oikaisua kuntalain mukaan, ja että suoriteperusteisista maksuista voidaan edelleen tehdä perustevalitus? Vai tuleeeko perusmaksuista tehdä erillinen, taksapäätöksen ulkopuolinen päätös? Kohtaa tulisi selventää perusteluissa.

## 2.6 Laitosten vuosimaksut

Hyväksytyiltä elintarvikehuoneistoilta on useassa kunnallisessa valvontayksikössä peritty tähänkin asti vuosittainen, toiminnan laadun ja laajuuden mukaan määräytyvä yksi kiinteä maksu suunnitelmallisesta valvonnasta. Maksu on saattanut sisältää viranomaisnäytteenoton

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kustannukset tai ne on laskutettu toimijalta erikseen. Ennalta suunnittele mattomasta valvonnasta (uusinnat, erityistilanteet) on peritty erillinen suoriteperusteinen maksu. Onko lain säätäjän tarkoitus, että jatkossa hyväksytyiltäkin elintarvikehuoneistoilta peritään vuosittainen 150€ perusmaksu ja lisäksi toteutuneeseen valvontaan perustuvat suoritemaksut? Vai peritäänkö laitoksilta uusi 150€:n perusmaksu ja sen lisäksi entiseen tapaan (riskiluokan) mukaan määräytyvä valvontamaksu? Asiaa tulisi avata perusteluissa.

### 2.7 Maksutuottojen ohjaaminen valvontaviranomaisen budjettiin

Esityksessä sanotaan, että "elintarvikevalvonnan voimavarojen turvaamiseksi on ohjauksella varmistettava, että ympäristöterveydenhuoltoyksikön valvonnastaan perimät maksut voitaisiin käyttää yksikön toiminnan kehittämiseen, esimerkiksi tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamiseen". Ministeriöllä lienee tiedossa, kuinka suuri osa maksutuotoista on tähän asti ohjattu valvontayksiköille (tämä on raportoitu yksiköistä vuosittain VASU-raportoinnin yhteydessä. Laissa tulisi säätää tai vähintään perusteluissa tulisi ilmaista voimakkaammin, että maksutuotot tulee ohjata valvontayksikön / elintarvikevalvonnan budjettiin ja että niiden pääasiallinen käyttötarkoituksen tulee olla yksikön voimavarojen turvaaminen.

## 3 Seuraamusmaksu ja hallinnolliset pakkokeinot

### 3.1 Seuraamusmaksu

Elintarvikelakiin ehdotetaan uudeksi pakkokeinoksi hallinnollista sakkoa eli seuraamusmaksua, joka voisi olla suuruudeltaan 300 - 5000 €. Seuraamusmaksua perustellaan sillä, että sen avulla saataisiin "lainsäädännön vastaisesti toimivat toimijat kuriin". Perustelujen mukaan seuraamusmaksu olisi myös "nopea pakkokeino", millä viitattaneen siihen, että lain muut hallinnolliset pakkokeinot saattavat olla hitaampia toteuttaa (vaikkakin suuri osa tilanteen vaatiessa voidaan toteuttaa välittömästi), erityisesti mikäli toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön ei ole delegoitu viranhaltijoille. Esityksen perustelutekstin mukaan seuraamusmaksun suuruus on "jonkin verran korkeampi kuin esimerkiksi kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) mukainen laiminlyöntimaksu (300–1 000 euroa). Maksun suuruudella pyritään erityisesti seuraamuksen ennalta ehkäisevään vaikutukseen. Vastaavan suuruisesta seuraamusmaksusta säädetään esimerkiksi eläinten ja eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa."

Seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, jos toimija:

1) harjoittaa alkutuotantoa, elintarviketoimintaa tai kontaktimateriaalitoimintaa sellaisessa toimipaikassa, jota ei ole 8 tai 10 §:n mukaisesti hyväksytty tai jota ei ole 7, 9 tai 12 §:n mukaisesti rekisteröity;

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

2) valmistaa, vie maasta, pitää kaupan, tarjoilee tai muutoin luovuttaa tai toimittaa elintarviketta tai valmistaa tai tuo maahan elintarvikekontaktimateriaalia, joka ei täytä 5 §:n vaatimuksia;

3) harjoittaa elintarvikkeiden tai elintarvikekontaktimateriaalien markkinointia elintarvikemääräysten vastaisella tavalla;

4) ei noudata 11 §:ssä säädettyä velvollisuutta tiedottaa elintarviketoiminnasta liikkuvassa elintarvikehuoneistossa;

5) ei noudata 13 §:ssä säädettyä vaatimusta jäljitettävyydestä;

6) ei noudata 14 §:ssä säädettyä vaatimusta omavalvonnasta;

7) ei noudata 16 §:ssä säädettyä vakavia vaaroja tai ruokamyrkytyksiä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta tai 17 §:ssä säädettyä zoonooseja koskevaa ilmoitusvelvollisuutta;

8) ei noudata 32 tai 34 §:ssä laboratoriolle tai siellä harjoitettavalle toiminnalle säädettyjä vaatimuksia.

Seuraamusmaksua ei voisi määrätä, jos samasta teosta on vireillä rikosasia tai annettu tuomio oikeusistuimessa.

Seuraamusmaksun käyttöä on esityksessä perusteltu seuraavasti: "Ehdotetun seuraamusmaksun soveltamisen piirissä olisi laiminlyöntejä, joiden toteen näyttäminen olisi yksinkertaista eikä vaatisi tutkinnallisia toimia. Toimivaltainen valvontaviranomainen voisi määrätä seuraamusmaksun esimerkiksi, kun lain 54–57 §:n tarkoittamia seuraamuksia pidetään riittämättöminä."

Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että edellä luetellussa listassa on useita kohtia (2, 3, 5, 6, 7 ja 8), joiden toteen näyttäminen ei välttämättä ole yksinkertaista ja saattaa vaatia mittaviakin tutkinnallisia toimia.

Sakotuskäytännön tulee ennen kaikkea olla helppo toteuttaa. Sakotusmahdollisuus tulee olla delegoitavissa viranhaltijoille. Jos toimivalta jää jaostolle (=viranomaiselle), se tulee olemaan yhtä hidas käyttää kuin nykyisin uhkasakko (jota ei voi delegoida) ja kynnys käyttöön on korkeampi kuin jos sakon voisi määrätä viranhaltija. Liikkuville elintarvikehuoneistoille (esimerkiksi torimyynti) seuraamusmaksu valitusosoituksineen olisi voitava antaa tarkastuksen yhteydessä, koska toimijoiden tavoittaminen tarkastuksen jälkeen on usein vaikeaa ellei mahdotonta.

Seuraamusmaksua on esityksessä ehdotettu käytettäväksi hyvin eritasoisissa rikkomuksissa (66 §), lähtien melko vähäpätöisistä (toimija ei tiedota liikkuvan elintarvikehuoneiston saapumisesta valvonta-alueelle) erittäin vakaviin (toimija pitää kaupan tai tarjoilee elintarviketta tai kontaktimateriaalia, josta tietää, että se on ihmisravinnoksi soveltumaton tai aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle). Sakkomaksun maksimisuuruus 5000 € vaikuttaa mitättömältä siihen nähden, että sitä ehdotetaan käytettäväksi myös erittäin vakavien, mahdollisesti ihmishenkiä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

vaarantavien rikosten "nopeana" rangaistuskeinona. Iso osa pykälässä 66 mainituista rikkomuksista on sellaisia, joista aiemmin olisi tehty rikosilmoitus, joista poliisi olisi tehnyt esitutkinnan ja jotka olisi sen jälkeen käsitelty käräjäoikeudessa. Lakiluonnoksesta saa sen kuvan, että näitä elintarvikerikkomuksia ja -rikoksia ei pidetä (enää) niin merkittävänä, että niitä tulisi käsitellä oikeusistuimissa.

Erityisesti perustelutekstissä oleva vertaus (seuraamusmaksun suuruutta koskien) siihen, että toimija ei täytä velvollisuuttaan tarjota asiakkaalle kuittia, antaa ymmärtää, että esimerkiksi terveydelle vaarallisen elintarvikkeen tarjoilemista asiakkaalle tietien tahtoen ei pidetä kovin vakavana asiana.

Toimijoiden oikeusturva tulee myös ainakin hetkellisesti heikentymään siksi, että aiemmin esitutkintaviranomaisen ja oikeusistuimien käsittelemät ja arvioimat rikokset käsitellään tästä lähtien vain elintarvikevalvontaviranomaisessa. Terveystarkastajat, eläinlääkärit, ympäristöinsinöörit ja elintarvikeviranomaiseen vaaleilla valitut kunnanvaltuutetut eivät välttämättä ole parhaita rikosoikeuden asiantuntijoita. Elintarvikevalvontaviranomaisella tai -viranhaltijoilla ei myöskään ole sellaista tietämystä oikeuskäytännöistä tai ennakkotapauksista kuin oikeusistuimilla tai poliisilla.

Toinen ongelma, joka syntyy elintarvikerikosten esitutkintatyön siirtämisestä poliisilta elintarvikevalvonnan viranhaltijoille on, että elintarvikevalvonnan viranhaltijoiden on erittäin vaikeaa ellei mahdotonta selvittää yrittäjien taustoja arvioidakseen, voidaanko rikkomuksesta antaa seuraamusmaksu. Lakiluonnoksen 66 §:n mukaan "Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio." (ne bis in idem) Lainvoimaiset tuomiot saattavat olla julkisia, mutta ne on voitu antaa toimijalle muualla kuin valvontayksikön oman käräjä- tai hovioikeuden toiminta-alueella (jopa muussa EU-maassa kuin Suomessa, millaista tapausta perusteluissa ei ole huomioitu lainkaan). Poliisissa tai tuomioistuimissa vasta vireillä olevien rikosasioiden selvittäminen voi olla vieläkin vaikeampaa. Mahdollisten tuomioiden tai poliisissa tai tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden selvittäminen voi osoittautua niin työlääksi, ettei seuraamusmaksuja siksi anneta. Erityisesti, jos seuraamusmaksun voisi antaa aidosti "nopeasti", eli tarkastuksen yhteydessä, pitäisi myös vireillä olevien rikosasioiden ja annettujen tuomioiden selvittämisen olla merkittävästi helpompaa kuin nykyisin ja se pitäisi voida tehdä ns. kenttäolosuhteissa.

Sakon määrän määräytymisperusteisiin tulisi tehdä tarkennuksia, jotta toimijoita kohdeltaisiin tasapuolisesti. Kuten edellä on kuvattu, lainsäätäjä ehdottaa seuraamusmaksua luonteeltaan hyvin erityyppisiin tapauksiin ja seuraamusmaksun suuruus on täysin paikallisen

elintarvikevalvontaviranomaisen harkittavissa. Tämä tullee aiheuttamaan epätasapuolisuutta seuraamusmaksujen suuruudessa suhteessa tekojen vakavuuteen, ellei perusteita sakon määräytymiselle tarkenneta.

Lakiehdotuksesta tai perusteluista ei käy ilmi, kuinka monta kertaa sakon voi antaa (samasta asiasta samalle toimijalle), tai voiko sakon määrää suurentaa jokaisella seuraavalla kerralla, kun havaitaan sama epäkohta. Yhteisen kalastuspolitiikan lainsäädännössä sakon voi antaa monta kertaa ja sakon määrä kasvaa epäkohtien toistuessa. Lisäksi sakon määrä voi YKP-lainsäädännössä olla vakavista rikkomuksista merkittävästi suurempi kuin nyt ehdotetussa elintarvikelaissa, jolloin myös pelotevaikutus on suurempi. Ehdotetut summat (300 - 5000 € tai vähemmän kuin 300 € valvojan harkinnan mukaan) kuulostavat pieniltä siinäkin mielessä, että uhkasakkokäsittelyissä lähtösumma (pienin käytetty) on yleensä ollut 5000 - 10 000€ (Tampereen kaupungin elintarvikevalvonnassa).

Elintarvikelain seuraamusmaksun suuruutta ja määräämissääntöjä tulisi vielä tarkastella sitä silmällä pitäen, että jos seuraamusmaksulla halutaan olevan aito rangaistus- ja pelotevaikutus, se ei saisi myöskään olla liian pieni. Jos seuraamusmaksut ovat pienenkin toimijan liikevaihtoon nähden maksimissaankin mitättömiä, ei sakkomaksulla ole välttämättä minkäänlaista toimintaa ohjaavaa tai epäkohtia ennaltaehkäisevää vaikutusta. Sakkomaksusta saattaa tällöin muodostua "nopea pakkokeino" siinä mielessä, että sillä "kuitataan" epäkohtia, joiden poistamiseksi tai toistumisen ehkäisemiseksi olisi todellisuudessa tarpeen ja asianmukaista käyttää muita elintarvikelain pakkokeinoja, rikosilmoituksen tekemistä ja tehostettua valvontaa.

Lain 68 §:ään on jätetty teksti: "Valvontaviranomainen voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole niskoittelu viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan." Tällä on aiemmin tarkoitettu kaikkia rikkomuksia. Perusteluista ei käy ilmi, mitä rikkomuksia jatkossa ilmoitetaan tai voidaan jättää ilmoittamatta poliisille, jos asiasta on jo sakotettu. Pykälässä 66 § mainituista rikkomuksista suurta osaa ei voida pitää vähäisinä. Toisaalta poliisi ei voi viedä esitutkintaan asiaa, josta on jo annettu elintarvikevalvonnassa seuraamusmaksu.

Pykälässä 68 sanotaan myös, että "Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on tuomittu maksettavaksi." Lakiluonnoksen perusteluista ei käy ilmi, tarkoitetaanko tällä myös sitä, että samasta asiasta ei voida antaa sekä seuraamusmaksua että tuomita uhkasakkoa. Tämä asia tulisi sanoa selvästi perustelutekstissä.

Muuta:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

Pykälät ristiriidassa (25§ 53,56,57 toisessa kohtaa 63§ 53,54,56,57 ),  
pitäisikö olla 54-58? :

Uudessa laissa pakkokeinopykälät:

53 § Nimisuoja tuotteen rekisteröiminen ja valmistuksesta ilmoittaminen  
(EI OLE PAKKOKEINO)

54 § Elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen

55 § Kielto

56 § Markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen

57 § Haltuunotto

58 § Käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös

59 § Alkutuotantopaikan ja elintarvikehuoneiston hyväksymisen  
peruuttaminen

60 § Toiminnan keskeyttäminen tai lopettaminen

61 § Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

62 § Internetsivuston sulkeminen

63 § Kiireelliset toimet

64 § Ruokaviraston päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä

65 § Markkinoinnin kieltäminen ja oikaisu

66 § Elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu

67 § Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

25 § Kunnan tehtävät

Kunta huolehtii toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa (410/2009) tarkoitettua yhteistoiminta-aluetta. Kunta voi sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että kunnalle tai sen viranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävä, jossa toimivalta voidaan siirtää viranhaltijalle, annetaan virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Kuntayhtymä voi tehdä edellä tarkoitetun sopimuksen, jos siihen on kuntayhtymän jäsenkuntien suostumus. Kunnanvaltuusto voi antaa lautakunnalle tai toimielimelle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai jaostolle myös tämän lain 53 - 57 ja 66 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen osalta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

### 63 § Kiireelliset toimet

Kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön tämän lain 25 §:n 3 momentin mukaisesti, on oikeutettu ryhtymään 53, 54, 56 ja 57 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoihin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

### 68 § Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo valvontaviranomaisen 54, 56, 58 tai 65 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, 55 tai 65 §:n nojalla antamaa kieltoa, 57 §:n nojalla antamaa haltuunottopäätöstä taikka 59 tai 61 §:n nojalla antamaa hyväksymisen tai nimeämisen peruuttamista taikka 60 §:n nojalla antamaa toiminnan keskeyttämistä tai lopettamista koskevaa päätöstä, taikka

2) valvontaviranomaisen huomautuksesta tai kiellosta huolimatta luovuttaa tai toimittaa alkutuotantopaikalta sellaista elintarviketta, joka ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, elintarvikerikkomuksesta sakkoon.

## 3.2 Hallinnolliset pakkokeinot

Luonnoksen mukaan ”Kieltoa ja haltuunottoa koskevia kriteereitä on muutettu siten, että edellytyksenä pakkokeinon käyttämiselle ei enää olisi se, että vaaraa ei voida muulla tavoin estää. Kielto voitaisiin määrätä myös siinä tapauksessa, että aiheutuva vaara ei ole vakava, mutta määräystenvastaisuutta ei ole mahdollista poistaa. Toimivaltainen valvontaviranomainen voisi kieltää elintarvikkeen ja elintarvikekontaktimateriaalin markkinoinnin ja velvoittaa markkinoinnin oikaisuun. Nykyisin markkinointiin liittyviä pakkokeinoja voi käyttää ainoastaan Ruokavirasto.”

Nämä ovat hyviä muutoksia. Pykälät tulee olla delegoitavissa.

### 63 § Kiireelliset toimet

Kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön tämän lain 25 §:n 3 momentin mukaisesti, on oikeutettu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ryhtymään 53, 54, 56 ja 57 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoihin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen käsiteltäväksi.”

Pykälään tulee sisällyttää myös 58 § (elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös). Kunnilla ei käytännössä ole mahdollisuutta säilyttää esimerkiksi torikaupassa 57 §:n nojalla haltuun otettuja elintarvikkeita. Kunnissa, joissa pakkokeinoja ei ole delegoitu viranhaltijoille, tämä käytännössä johtaa joko siihen, että toimijan oikeusturva vaarantuu kun tämä määrätään suullisesti hävittämään elintarvikkeet ”omavalvonnassaan” tarkastuksen aikana, tai siihen, että elintarvikkeet myydään tai luovutetaan muualle, kun ne jäävät toimijan haltuun viranomaisen odotellessa lautakunnan kokousta hävittämispäätöksen tekemiseksi.

#### 4 Muuta

- o Jäljitettävyyden todistamiseksi vaadittavat asiat olisi hyvä täsmentää.

- o Yksityisten henkilöiden ei tarvitse tehdä ilmoitusta toiminnasta elintarvikevalvontaan. Mikä siihen on perusteena? Ravintolisätoimijoiden kuitenkin täytyy?

Pykälän 8 lauseessa ”Kunta rekisteröi tiedot alkutuotantopaikan hyväksymisestä ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään” on käytetty termiä ”rekisteröidä” kun tarkoitetaan hyväksytyn alkutuotantopaikan kohdetietojen tallentamisesta ja tietojärjestelmään. Olisi parempi puhua rekisteröimisestä vain silloin, kun tarkoitetaan entisiä ilmoitettuja elintarvikehuoneistoja. Kun tarkoitetaan hyväksytyn valvontakohteen tietojen tallentamista tietojärjestelmään, käytettäisiin sanaa ”tallentaa” tai ”perustaa” tai ”merkitsee” tms.

### **Terveysuojelulaki**

Terveysuojelulaki on lakina varsin vanha ja laadittu erilaisessa toimintaympäristössä kuin tällä hetkellä toimitaan. Lakia on muutettu useita kertoja, eikä lopputulos ole selkeyden ja luettavuuden kannalta paras mahdollinen. Myös terveysuojelulakiin tarvittaisiin vastaava kokonaisuudistus kuin elintarvikelakiin nyt esitetään.

Terveysuojelulain maksullisuutta esitetään muutettavaksi elintarvikelain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Lakien yhtenäistäminen on kannatettavaa. Terveysuojelulain osalta lakimuutos lisäisi Tampereella valvontatuloa noin 150 000 € ja valvontamaksuilla voitaisiin kattaa lain voimaan tulon jälkeen noin 20 % terveysuojelun valvonnan kustannuksista. Tällä hetkellä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

valvontatuloilla katetaan noin 10 % terveydensuojelun valvonnan kustannuksista. Terveydensuojelun työ painottuu ennaltaehkäisevään työryhmätyöhön (sisäilmatyöryhmät, viranomaisyhteistyö terveysvaikutusten arvioinnissa), josta ei voida laskuttaa toimijoita. Vuosimaksuilla katettaisiin erityisesti näitä yhteistyön kustannuksia. Perusteluissa tulisi edelleen selkeyttää sitä, että asiakirjatarkastukset eivät sisällyt vuosimaksuun vaan niistä voidaan periä tarkastusmaksut. Asiakirjatarkastusten määrittelyn lisääminen terveydensuojelulakiin on kannatettava. Laissa tulisi myös selkeästi todeta, että kesken vuoden lopettavien toimijoiden vuosimaksua ei palauteta vaan sillä katetaan toiminnan lopettamista koskevan ilmoituksen käsittelykustannukset.

Terveydensuojelulain osalta on tarkoituksenmukaista jättää vuosimaksun piiristä pois lakiluonnoksessa esitetyt toiminnot. Lakiesitystä tulisi selkeyttää vuosimaksusta vapauttamisesta siten, että lakiin lisättäisiin toimijalle velvollisuus toimittaa viranomaiselle selvitys siitä, että edellytykset vuosimaksusta vapauttamiselle täyttyvät. Tätä ei tule jättää yksin viranomaisen selvitettäväksi.

Vuosimaksu on vahvasti sidottu toiminnanharjoittajan viranomaiselle tekemään ilmoitukseen. Meillä on paljon valvontakohteita, joilta ilmoitusta ei saada, eikä laissa ole sanktioitu ilmoituksen tekemättä jättämistä. Terveydensuojeluviranomainen voi tehdä kohteesta ilmoituksen poliisille, mutta poliisilla ei ole resursseja reagoida näihin ilmoituksiin. Esitämme, että ilmoituksen tekemättä jättäminen sanktioitaisiin lainsäädännössä.

Vuosimaksu tulee lisäämään hallinnollista työtä, koska sen lisäksi peritään kunnan taksan mukaiset tarkastusmaksut ja vesilaitosten valvonnan vuosimaksut. On kuitenkin tärkeää turvata resurssit terveellisen elinympäristön valvonnassa ja Tampereen kaupunki katsoo, että vuosimaksujen lisääminen elintarvike- ja terveydensuojelulainsäädäntöön on kannatettavaa edellämainituin korjauksin.

### **Perustelut**

Maa- ja metsätalousministeriö sekä sosiaali - ja terveysministeriö ovat valmistelleet elintarvikelain ja terveydensuojelulain muutosesityksen. Muutosesitystä ei ole lähetetty kuntiin lausunnolle. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi elintarvikelaki. Samalla nykyinen saman niminen laki kumottaisiin. Esityksellä ehdotetaan myös muutettavaksi terveydensuojelulakia ja sakon täytäntöönpanosta annettuna lain 1§: ää. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.5.2021.

Kunnat vastaavat elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaisesta valvonnasta ja sen kustannuksista. Valvontamaksuja on peritty pääosin toteutuneen valvonnan perusteella kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Tampereen alueellisessa ympäristöterveydenhuollon valvontayksikössä toimijoilta perittävillä valvontamaksuilla on katettu elintarvikevalvonnassa noin 25 % ja terveydensuojeluvalvonnassa noin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

10 % valvonnan kustannuksista. Lakimuutoksen tavoitteena on kohdentaa valvonnan kustannukset entistä selkeämmin valvontatarpeen aiheuttajille. Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisesta suunnitelmallisesta valvonnasta vuotuisesti perittävä valvonnan perusmaksu olisi luonteeltaan vero ja se olisi kaikille toiminnanharjoittajille 150 euroa.

Perusmaksu on toiminnanharjoittajille uusi ja sen perusteena on kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontarakenteen selkeyttäminen sekä maksukertymien parantaminen. Tällä hetkellä valvontamaksuista saadut tulot kattavat kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontakustannuksista ainoastaan 10–15 %.

### **Elintarvikelaki**

Esityksen mukaan: "Voimassa olevaan elintarvikkeita ja niiden valvontaa koskevaan sääntelyyn ei tulisi merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa sääntelyä ja valvontaa kuitenkin vaarantamatta elintarviketurvallisuutta. Esityksellä pyritään parantamaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta. Samalla lakia päivitetään edelleen vastaamaan Euroopan unionin lainsäädännön nykytilaa."

Elintarvikelakiin esitetään lisättäväksi suoriteperusteisten maksujen lisäksi vuosittain perittävä valvonnan perusmaksu. Valvontamaksu perittäisiin kalenterivuoden alussa kaikilta 1 momentissa tarkoitetuilta toiminnanharjoittajilta. Valvonnan perusmaksua tai suunnitelmallisen valvonnan suoriteperusteisia maksuja ei perittäisi rekisteröidyn alkutuotannon toimijoilta. Valvonnan perusmaksua ei perittäisi sellaisilta 7 §:n 2 momentissa tai 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuilta elintarvikealan toimijoilta, jotka toiminnan vähäisyyden ja toimintaan liittyvien riskien vähäisyyden takia jäävät suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolelle (vuotuinen liikevaihto on alle 10 000 € ja toimintaan liittyvät riskit ovat elintarviketurvallisuuden kannalta vähäisiä).

Elintarvikelakiin ehdotetaan uudeksi pakkokeinoksi hallinnollista sakkoa eli seuraamusmaksua, joka voisi olla suuruudeltaan 300 - 5000 €. Seuraamusmaksua perustellaan sillä, että sen avulla saataisiin "lainsäädännön vastaisesti toimivat toimijat kuriin".

### **Terveydensuojelulaki**

Terveydensuojelulakiin esitetään lisättäväksi suoriteperusteisten maksujen lisäksi vuosittain perittävä valvonnan perusmaksu. Laissa esitetään säädettäväksi vuosittain perittävän valvonnan perusmaksun piiriin kuuluvista toiminnoista. Jatkossa kunta perisi valvonnan perusmaksun suunnitelmallisen terveydensuojeluvalvonnan piirissä olevalta toiminnanharjoittajalta niistä toiminnoista, joista on tehtävä terveydensuojeluviranomaiselle lain 13 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tai 18 a §:ssä tarkoitettu ilmoitus tai jonka 18 §:ssä tarkoitettun hakemuksen terveydensuojeluviranomainen on hyväksynyt. Näitä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kohteita ovat koulut, päiväkodit, lasten ja nuorten kokoontumistilat, liikuntatilat sekä vesilaitokset.

Valvonnan perusmaksua ei perittäisi niistä toiminnoista, joista kunnan terveydensuojeluviranomainen on oman harkintansa mukaan edellyttänyt ilmoitusta (TsL 13 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla). Näiltä toiminnanharjoittajilta perittäisiin kuitenkin valvonnasta kunnan taksan mukaiset maksut. Valvontamaksun suuruudeksi esitetään 150 euroa vuodessa ja se perittäisiin kalenterivuoden alussa kaikilta 1 momentissa tarkoitetuilta toiminnanharjoittajilta.

Ehdotuksen lähtökohtana olisi kattaa vuosittaisella valvonnan perusmaksulla sellaisen valvonnan kuluja, jonka suoriteperustainen taksoittamista olisi vaikea määrittää tai suoriteperustainen maksu ei sovellu. Vuosittaiseen perusmaksuun sisältyviä valvontatoimenpiteitä olisivat esimerkiksi valvontakohteiden asiakirjatarkastukset ja mahdollinen digitaalinen etävalvonta, toiminnanharjoittajalle tarjottava koulutus ja annettava ohjeistus sekä talousveden, uimaveden ja allasveden valvontaan liittyvien valvontatutkimusohjelmien, seurantakalenterien ja näytteenottosuunnitelmien laatiminen sekä vesiepidemioiden selvittämiseen liittyvä työ.

Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle esitetään rajattavaksi yksityiset elinkeinonharjoittajat ja sellaiset yhdistykset, jotka eivät ole työnantajarekisterissä sekä pienet talousvettä toimittavat laitokset. Tällä vapautettaisiin valvonnan perusmaksusta ne toiminnanharjoittajat, joille maksu olisi ilmeisen kohtuuton suhteessa toiminnasta syntyvään valvonta- ja ohjaustarpeeseen. Tällaisia ilmoituksenvaraisia toimintoja olisivat esimerkiksi kauneushoitopalveluja tarjoavat yksityisyrittäjät, joiden nykyinen valvontatarve on noin kerran neljässä vuodessa. Näiltä kohteilta perittäisiin kunnan taksan mukaiset tarkastusmaksut.

Terveysuojelulain ilmoituksenvaraisia toimintoja ovat muun muassa päiväkodit, joissa toiminnanharjoittajana voi olla myös yhdistys. Tällöin yhdistys toimii kuitenkin työnantajana ja toiminta voi olla laajuudeltaan yritystoimintaan tai julkisten palvelujen tuottamiseen verrattavaa. Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle ehdotetaan jätettäväksi ne yhdistykset, joiden toiminta on pienimuotoista. Pienimuotoiseksi katsottaisiin sellainen toiminta, jossa yhdistyksellä ei ole palkattuja työntekijöitä. Asia on tarkistettavissa työnantajarekisteristä.

Valvonnan perusmaksua ei perittäisi myöskään pieniltä talousvettä toimittavilta laitoksilta, joiden toimittaman veden määrä on vähemmän kuin 10 kuutiometriä (m<sup>3</sup>) vuorokaudessa tai alle 50 henkilön tarpeisiin. Pienen käyttäjämäärän ja vähäisten riskien vuoksi tällaisten laitosten valvonnan tarve on vähäinen. Terveysuojeluvalvonnassa näytteenotto ei sisältyi perusmaksuun, koska laboratoriot laskuttavat suoraan toiminnanharjoittajia otetuista näytteistä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

Valvonnan perusmaksusta vapautetuilta toiminnanharjoittajilta perittäisiin valvonnasta kuitenkin kunnan taksan mukaiset maksut. Kunnan tulee määritellä taksa siten, että valvonnasta perittävät maksut vastaavat enintään valvonnan tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Mikäli toiminnanharjoittajalla on samassa toimipaikassa useita terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksenvaraisia ja suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia toimintoja maksu perittäisiin toiminnanharjoittajalta vain kertaalleen. Tällainen kohde on esimerkiksi hotelli, jossa on majoitustoiminnan lisäksi muun muassa kuntosali, uima-allas ja saunatiloja. Jos yhdellä toiminnanharjoittajalla on kuitenkin useita toimipaikkoja, joissa on terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksenvaraisia ja suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvia toimintoja, perittäisiin valvonnan perusmaksu toimipisteiden pääluvun mukaisesti. Tällaisia kohteita olisivat esimerkiksi kunnalliset päiväkodit.

Vuosittaisen valvonnan perusmaksun periminen päättyy, kun toiminnanharjoittaja tekee ilmoituksen toiminnan loppumisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Ilmoituksen jälkeen seuraavan kalenterivuoden alusta lukien ei enää perittäisi valvonnan perusmaksua.

**Tiedoksi**

Maa- ja metsätalousministeriö (kirjaamo@mmm.fi), Tarja Hartikainen,  
Satu Virtaranta

**Allekirjoitus**

Apulaispormestari Aleksi Jäntin 1. vara apulaispormestari Johanna Loukaskorpi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

**Muutoksenhakukielto**

§ 22

**Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)